

Nr 1.

Bevillningsutskottets betänkande i anledning av Kungl. Maj:ts proposition med förslag till förordning med ytterligare bestämmelser angående taxering för inkomst under vissa år av ersättning på grund av försäkring för förlust av fartyg, m. m.

I en den 17 januari 1947 dagtecknad, till bevillningsutskottet hänvisad proposition, nr 17, har Kungl. Maj:t, under åberopande av propositionen bilagt utdrag av statsrådsprotokollet över finansärenden för samma dag, föreslagit riksdagen att antaga följande vid propositionen fogade

Förslag

till

förordning med ytterligare bestämmelser angående taxering för inkomst under vissa år av ersättning på grund av försäkring för förlust av fartyg, m. m.

Härigenom förordnas

dels att den i 28 § 2 mom. kommunalskattelagen samt förordningarna den 30 maj 1941, nr 360,¹ den 19 juni 1942, nr 410, den 17 juni 1943, nr 400, och den 26 maj 1944, nr 276, stadgade rätten att på flera beskattningsår fördela ersättning på grund av försäkring för förlust av fartyg må, såvitt angår fartyg som förlorats under beskattningsår för vilket taxering ägt rum något av åren 1940—1945, avse en fördelning på beskattningsåren från och med det, då ersättningen inflöt, till och med det, för vilket taxering skall äga rum år 1950, eller ersättningens upptagande såsom intäkt under ett eller flera år inom nyssnämnda period,

dels ock att vad sålunda stadgats beträffande ersättning på grund av försäkring skall vid taxering enligt såväl kommunalskattelagen som förordningen om statlig inkomst- och förmögenhetsskatt äga motsvarande tillämpning å köpeskillning för fartyg, som avyttrats under något av de beskattningsår för vilka taxering ägt rum åren 1941—1945, dock ej där avyttringen skett

¹ Jfr 1944: 278.

till någon med vilken säljaren var i intressegemenskap och det kan antagas, att avyttringen ägt rum i syfte att ernå särskild förmån i beskattningsavseende antingen för säljaren eller för köparen.

Denna förordning träder i kraft dagen efter den, då förordningen enligt därå meddelad uppgift utkommit från trycket i Svensk författningssamling.

I 28 § 2 mom. kommunalskattelagen stadgas, att ersättning på grund av försäkring av egendom skall anses såsom intäkt av rörelse, om och i den mån köpeskillning för egendomen, därest denna försålt, skolat hänföras till sådan intäkt. Avser ersättningen försäkring för förlust av fartyg, står det den skattskyldige fritt att upptaga densamma — i den mån den överstiger värdet av det förlorade fartyget sådant detta värde befanns efter vederbörliga avskrivningar — såsom intäkt under det beskattningsår, då den influtit, eller något av de två följande åren, eller fördelad på dessa tre år; dock att ersättningen, i den mån den använts för anskaffande av annat eller andra fartyg, icke må upptagas såsom intäkt för senare beskattningsår än det varunder den sålunda använts.

Genom förordningen den 30 maj 1941 (nr 360) med särskilda bestämmelser beträffande taxering för inkomst under vissa år av ersättning på grund av försäkring för förlust av fartyg eller köpeskillning vid avyttring av fartyg har föreskrivits, att den i 28 § 2 mom. kommunalskattelagen stadgade rätten att på flera beskattningsår fördela ersättning på grund av försäkring för förlust av fartyg finge, såvitt avsåge fartyg som förlorats under beskattningsår för vilket taxering ägt rum åren 1940—1942, avse en fördelning på fem år i stället för i nyssnämnda moment angivna tre år eller ersättningens upptagande såsom intäkt under ett eller flera år inom femårsperioden. Vidare har genom förordningen föreskrivits, att vad sålunda stadgats beträffande ersättning på grund av försäkring skulle äga motsvarande tillämpning å köpeskillning för fartyg, som avyttrats under något av de beskattningsår för vilka taxering ägt rum år 1941 eller år 1942, dock ej där avyttringen skett till någon med vilken säljaren varit i intressegemenskap och det kunde antagas, att avyttringen ägt rum i syfte att ernå särskild förmån i beskattningsavseende antingen för säljaren eller för köparen.

Motsvarande bestämmelser ha genom förordningar den 19 juni 1942, nr 410, den 17 juni 1943, nr 400, den 26 maj 1944, nr 276, och den 8 juni 1945, nr 295, meddelats beträffande taxeringarna åren 1943—1946.

Vidare har genom förordningen den 9 juni 1944, nr 278, förordnats dels att den förut omnämnda rätten att på flera beskattningsår fördela ersättning på grund av försäkring för förlust av fartyg finge — såvitt avsåge fartyg som förlorats under beskattningsår för vilket taxering ägt rum något av åren 1940, 1941 och 1942 — avse en fördelning på beskattningsåren från och med det, då ersättningen inflöt, till och med det, för vilket taxering skulle

äga rum år 1947, eller ersättningens upptagande såsom intäkt under ett eller flera år inom nyssnämnda period, *dels ock* att vad sålunda stadgats beträffande ersättning på grund av försäkring skulle äga motsvarande tillämpning å köpeskillning för fartyg, som avyttrats under något av de beskattningsår för vilka taxering ägt rum åren 1941 och 1942, dock ej där avyttringen skett till någon, med vilken säljaren var i intressegemenskap och det kunde antagas, att avyttringen ägt rum i syfte att ernå särskild förmån i beskattningsavseende antingen för säljaren eller för köparen.

I enlighet härmed må ersättning eller köpeskillning varom nu är fråga fördelas på följande sätt.

Författning	Ersättning på grund av försäkring för förlust av fartyg som förlorats	Köpeskillning för fartyg som försålts	Ersättningen resp. köpeskillningen må fördelas på beskattningsår, för vilket taxering verkställs något av nedan angivna år:
	under beskattningsår, för vilket taxering verkställs något av följande år:		
SFS 1941: 360	1940	—	1940—1944
› 1944: 278			—1947
› 1941: 360	1941	1941	1941—1945
› 1944: 278			—1947
› 1941: 360	1942	1942	1942—1946
› 1944: 278			—1947
› 1942: 410	1943	1943	1943 — 1947
› 1943: 400	1944	1944	1944 — 1948
› 1944: 276	1945	1945	1945 — 1949
› 1945: 295	1946	1946	1946 — 1950

I en den 14 september 1946 dagtecknad, till Kungl. Maj:t ställd skrift har *Sveriges redareförening* hemställt om förlängning av de tidsperioder, under vilka fördelning enligt vad förut sagts må ske av försäkringsvinster å förlista eller försäljningsvinster å avyttrade fartyg. Redareföreningen har därvid erinrat om att enligt 19 § 2 mom. förordningen den 21 juni 1946 om krigskonjunkturskatt för år 1946 rederiföretag kunde erhålla uppskov med taxeringen för sagda år till den 30 juni 1950. Motivet för detta uppskov hade bl. a. varit, att särskilt de mindre rederierna på grund av rådande höga priser å nytt tonnage ej kunnat anskaffa ersättningstonnage. Härtill komme, att varven i regel vore sysselsatta med nybeställningar å fartyg ända fram till år 1950.

Redareföreningen har vidare anfört att, därest icke förlängt uppskov beviljades med beskattningen av försäkringsersättning för förlorat eller av köpeskillning för avyttrat tonnage enligt 1941 och därpå följande års förordningar, komme de rederier, som i början av kriget förlorat eller sålt tonnage, i ett sämre läge än de, som förlorat eller sålt tonnage under de se-

naste åren, alldenstund det ännu icke vore möjligt att anskaffa ersättnings-tonnage till rimliga priser. Vid detta förhållande funne föreningen rättvisa och billighet bjuda, att förlängt uppskov medgäves med beskattningen av förenämnda ersättningar och köpeskillingar intill den tidpunkt, då återanskaffning kunde ske till skäliga priser. I fråga om tiden för sagda uppskov ansåge föreningen av samma skäl, som angivits för uppskovet med avräkningsförfarandet beträffande krigskonjunkturskatten, tiden böra bestämmas till och med utgången av år 1950. Skulle en ändring av nu antydd natur icke genomföras, riskerade de rederier, som enligt hittills gällande bestämmelser inom den närmaste tiden skulle beskattas för ifrågavarande ersättningar eller köpeskillingar, att få avstå en så betydande del av beloppen i fråga, att det måhända icke bleve möjligt för dem att efter krigets slut beställa eller inköpa nytt ersättningstonnage. I detta sammanhang ville föreningen framhålla, att föreningen förutsatte, att bestämmelser av nu förevarande natur jämväl komme att utfärdas beträffande beskattningen av ersättning på grund av försäkring för förlorat eller i fråga om köpeskillning för försått fartyg för de fall, då förlusten eller avyttringen ägt rum under beskattningsår, för vilka taxering skulle verkställas efter år 1946 och senast år 1951.

Över nämnda framställning ha, efter remiss, utlåtanden avgivits av *kammarrätten, kommerskollegium, överståthållarämbetet* (med bifogande av ett utav *taxeringsintendenten i Stockholm* avgivet yttrande i ärendet) samt av *länsstyrelserna i Malmöhus och Göteborgs och Bohus län*.

Beträffande innehållet av ifrågavarande utlåtanden tillåter sig utskottet hänvisa till propositionen (s. 5—8).

Departementschefen har till stöd för det i propositionen framlagda förslaget anfört följande:

»Såsom framgår av den lämnade redogörelsen har under krigsåren möjlighet förelegat för rederier att i viss omfattning erhålla uppskov med beskattning av försäkringsersättning för förlorat eller köpeskillning för avyttrat fartyg. Sålunda har rederi, som drabbats av fartygsförlust under något av de beskattningsår för vilka taxering verkställts under åren 1940—1943, varit berättigat att fördela uppburen försäkringsersättning under en tidsperiod, som sträckt sig från och med det beskattningsår då ersättningen inflöt till och med det beskattningsår för vilket taxering verkställes år 1947. Därest förlusten inträffat under beskattningsår, för vilket taxering verkställts något av åren 1944—1946, äger rederiet fördela influtna försäkringsbelopp på de beskattningsår, för vilka taxering verkställes under femårsperioderna 1944—1948, 1945—1949 respektive 1946—1950.

I fråga om köpeskillning för avyttrat fartyg gälla samma bestämmelser som beträffande försäkringsersättning för förlorat fartyg med den avvikelsen, att rätt till uppskov icke medgivits med avseende å köpeskillning för fartyg som försållts under det beskattningsår, för vilket taxering verkställts år 1940.

I nu föreliggande framställning har Sveriges redareförening hemställt att möjlighet måtte beredas rederierna att erhålla ytterligare uppskov med be-

skattning av försäkringsersättning för förlorat respektive köpeskilling för avyttrat fartyg. Såsom motivering härför har i huvudsak anförts att det ännu icke vore möjligt att anskaffa ersättningstonnage till rimliga priser; och på grund härav skulle — därest ytterligare uppskov i förevarande hänseende icke medgäves — de rederier, vilka i början av kriget förlorat eller sålt tonnage, komma i sämre ställning än sådana rederier som förlorat eller avyttrat fartyg under senare år.

Under remissbehandlingen av redareföreningens framställning ha samtliga hörda myndigheter tillstyrkt att lagstiftningen på förevarande område erhöles förlängd giltighet. Beträffande den omfattning i vilken sådan förlängning borde ifrågakomma och de villkor, som därvid borde uppställas, ha remissinstanserna emellertid, såsom framgår av det förut anförda, varit av olika uppfattning.

Även enligt min mening synes det skäligt — främst med hänsyn till de alltjämt föreliggande svårigheterna att anskaffa ersättningstonnage — att rederierna beredas ytterligare möjligheter till uppskov med beskattningen av ifrågavarande intäkter.

Vid prövningen av frågan om längden av det ytterligare uppskov, som sålunda bör medges, torde hänsyn i första hand böra tagas till i vad mån de nu rådande svårigheterna att anskaffa ersättningstonnage kunna antagas bliva övervunna under de närmaste åren. Emellertid bör även beaktas angelägenheten av att uppskovet begränsas i görligaste mån och att den ifrågavarande krislagstiftningen sålunda avvecklas snarast möjligt. Med utgångspunkt från det nyss sagda synes det lämpligt att den period, inom vilken beskattning skall ske, för samtliga de av 1941—1944 års författningar reglerade fallen förlänges till och med det beskattningsår, för vilket taxering verkställs år 1950. En dylik författningsändring skulle i fråga om de år 1942 eller tidigare år uppburna beloppen innebära en förlängning med tre år samt i fråga om de under åren 1943 och 1944 uppburna beloppen en förlängning med två respektive ett år. Författningsändringen skulle vidare medföra, att sluttiden för nyssnämnda fall bleve densamma som i fråga om de försäkringsbelopp och köpeskillingar, som uppburits under år 1945 och som enligt samma års författning skola upptagas som intäkt senast det beskattningsår, för vilket taxering verkställs år 1950.

Vad härefter angår frågan om utvidgning av stadgandet i 28 § 2 mom. kommunalskattelagen med avseende å sådana fall, då försäkrings- eller försäljningsvinst uppkommit under beskattningsår för vilket taxering äger rum år 1947 eller senare, må framhållas att, där vinsten föranletts av försäljning av fartyg år 1946 eller senare, något sådant tvångsläge som tidigare ansetts motivera en förlängning av tiden för vinstens upptagande till beskattning icke längre är för handen. Ej heller synes det numera — sedan de direkta krigshandlingarna upphört — erforderligt att meddela ytterligare undantagsbestämmelser rörande beskattning av vinst på grund av försäkring för förlust av fartyg. För övrigt må erinras om att enligt övergångsbestämmelserna till 1945 års uppbördsförordning försäkrings- och försäljningsvinster, som

uppkommit under år 1946 (motsvarande räkenskapsår), endast under vissa förutsättningar komma att tagas till beskattning.

I vissa remissyttranden har hemställts, att särskilda föreskrifter skulle meddelas i syfte dels att vinna kontroll över den uppskjutna beskattningen av ifrågavarande vinster dels ock att förhindra att den skattskyldige beredde sig en förmån i beskattningshänseende genom uppskovsförfarandet. Då emellertid dylika föreskrifter hittills icke ansetts erforderliga och några missförhållanden på grund av detta uppskovsförfarande icke kommit till synes, torde anledning saknas att i frågans nuvarande läge meddela föreskrifter av angivet slag.»

Utskottet. Utskottet, som icke funnit anledning till erinran mot Kungl. Maj:ts förslag, får hemställa,

att riksdagen måtte, med bifall till Kungl. Maj:ts förevarande proposition nr 17, antaga det vid propositionen fogade förslaget till förordning med ytterligare bestämmelser angående taxering för inkomst under vissa år av ersättning på grund av försäkring för förlust av fartyg, m. m.

Stockholm den 6 februari 1947.

På bevillningsutskottets vägnar:

A. J. BÄRG.

Närvarande:

från första kammaren: herrar Johan Bärge, Elon Andersson, Wahlmark, Velander, Sjödahl, Frans Ericson, Björnsson, Heüman och Näsgård, samt

från andra kammaren: herrar Björklund, Hammarlund, Olsson i Gävle, Sandberg, Orgård, Falk, Jonsson i Skedsbygd, Karlsson i Grängesberg, Karlsson i Granebo och Jonsson i Malmgrava.
